

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

С. Набока

«21» червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів

першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності **014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)**

за освітньою (освітньо-професійною) програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Розробники:

Абизова Л.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Степанов В.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 9 від «27» червня 2022 р.

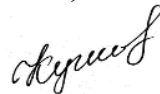
Завідувач кафедри

Федь В.А.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення освітньої (освітньо-професійної) програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) за спеціальністю 014 Середня

освіта (Біологія та здоров'я людини)

Кушакова І.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27»червня 2022 р.
протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 12	32 год.	6 год.
	Практичні	
	32 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	86 год.	138 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є формування у здобувачів філософської культури мислення, освоєння філософських теорій, концепцій, ідей, які можуть стати основою розвитку світогляду сучасного фахівця, здатного розв'язувати актуальні проблеми сучасної педагогічної науки, опанування базовими знаннями з філософії.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкової)
Філософія**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 8. Здатність до адаптації та дії</p>	<p>ПРН-01. Інтегрувати в освітній процес знання про основні історичні етапи становлення України як держави та особливості розвитку української культури; усвідомлено формувати у здобувачів розуміння цінності незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина; цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, взаємоповаги, діалогу та співробітництва.</p> <p>ПРН-08. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, очікуваних результатів навчання, освітніх потреб здобувачів, використовуючи базові наукові категорії та поняття спеціальності (предметної спеціальності).</p>	<p>Словесні методи: інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);</p> <p>Практичні методи: семінарсько-практичні заняття, діалог, дискусії, робота в групах, робота в парах, «мозкова атака», «мозковий штурм», метод рефлексії;</p> <p>Наочні методи: методи спостереження, ілюстрації, демонстрації, презентації;</p> <p>Робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, есе;</p> <p>Самостійна робота: тестові, контрольні завдання, есе, робота з першоджерелами, робота з електронними носіями інформації.</p>	<p>Спостереження за активністю здобувачів, доповідь, есе, наукове повідомлення, презентації, виконання контрольних завдань, екзамен</p>

<p>в новій ситуації, застосування соціальних навичок (т.з. softskills) у професійній діяльності. СК 1. Здатність до цілепокладання, планування та проєктування процесу навчання здобувачів, інтегрованого навчання та здійснення міжпредметних зв'язків.</p>	<p>ПРН-10. Розвивати у здобувачів ключові та предметні компетентності з предметної спеціальності, формувати готовність до їх практичного застосування.</p>		
--	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	Очна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ I. Вступ до філософії та основні етапи її історичного розвитку												
Тема 1. Сутність філософії і її роль у суспільстві	12	2	2	-	-	8	16	2	-	-	-	14
Тема 2. Східна філософія	9	2	2	-	-	5	10	2	-	-	-	8
Тема 3. Антична філософія	9	2	2	-	-	5	10	-	2	-	-	8
Тема 4. Філософія Середньовіччя	9	2	2	-	-	5	10	-	2	-	-	8
Тема 5. Філософія епохи Відродження та Нового часу	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 6. Західноєвропейська класична філософія	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Некласична філософія 19-20 ст.	9	2	2	-	-	5	10	2	-	-	-	8
Тема 8. Вітчизняна філософія	9	2	2	-	-	5	10	-	2	-	-	8
Тема 9. Філософське вчення про буття	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 10. Філософське вчення про пізнання	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 11. Логіка і методологія наукового пізнання	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 12. Свідомість як філософська проблема	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 13. Філософська антропологія	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 14. Філософія релігії	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 15. Соціальна філософія	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 16. Філософія історії	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Усього годин	150	32	32	-	-	86	150	6	6	-	-	138

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Сутність філософії і її роль у суспільстві	2	2
2	Східна філософія	2	2
3	Антична філософія	2	-
4	Філософія Середньовіччя	2	-
5	Філософія епохи Відродження та Нового часу	2	-
6	Західноєвропейська класична філософія	2	-
7	Некласична філософія 19-20 ст.	2	2
8	Вітчизняна філософія	2	-
9	Філософське вчення про буття	2	-
10	Філософське вчення про пізнання	2	-
11	Логіка і методологія наукового пізнання	2	-
12	Свідомість як філософська проблема	2	-
13	Філософська антропологія	2	-
14	Філософія релігії	2	-
15	Суспільство у вимірах філософського аналізу	2	-
16	Філософія історії	2	-
Разом		32	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Предмет філософії та коло її основних проблем	2	2
2	Парадигмальність філософського знання: філософія стародавнього Сходу	2	-
3	Філософія стародавньої Греції та Риму	2	2
4	Теоцентризм філософії Середньовіччя	2	-
5	Основні напрями філософії Ренесансу та Нового часу	2	-
6	Німецька класична філософія	2	-
7	Напрями і проблематика зарубіжної філософії XIX-XX століть	2	-
8	Філософська думка в Україні	2	2
9	Проблема буття в історії філософії	2	-
10	Проблема пізнання в історії філософії	2	-
11	Специфіка та особливості наукового пізнання	2	-
12	Сутність і природа свідомості	2	-
13	Людина та її буття як філософська проблема	2	-

14	Духовні виміри буття людини	2	-
15	Соціальна філософія	2	-
16	Моделі історичного процесу та стратегії майбутнього	2	-
Разом		32	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проблема виникнення філософії	8	14
2	Космоцентризм античної філософії	5	8
3	Онтологія і гносеологія середньовічної філософії	5	8
4	Натурфілософія доби Відродження	5	8
5	Проблема сенсуалізму у філософії Нового часу	5	8
6	Постаті та ідеї німецької класичної філософії	5	8
7	Сучасна світова філософія	5	8
8	Сковорода – український Сократ	5	8
9	Раціональні та ірраціональні форми пізнання	5	8
10	Екзистенціали буття людини	5	8
11	Форми духовного буття людини	5	8
12	Біологічне і соціальне в людині.	5	8
13	Філософські аспекти науково-технічного прогресу	5	8
14	Глобальні проблеми людства.	5	8
15	Філософія культури	5	8
16	Філософія науки	8	12
Разом		86	138

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
	90 -100 балів	відмінно
89 - 75 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 - 25 балів	неприйнято	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (повідомлення, есе, презентація, ментальна карта, таблиця, тощо), семестровий екзамен.

Питання до екзамену

1. Специфіка філософського освоєння дійсності.
2. Філософія як теоретична основа світогляду. Світ філософських роздумів.
3. Основні функції філософії.
4. Основні парадигми стародавньої філософії.
5. Давньоіндійська філософія.
6. Давньокитайська філософія.
7. Людина у філософії стародавнього сходу.
8. Філософія докласичного періоду античності.
9. Проблема буття в античній філософії класичного періоду.
10. Людина і суспільство в античній філософії (Сократ, Платон, Аристотель).
11. Середньовічна парадигма мислення.
12. Онтологія та гносеологія Середньовіччя.
13. Антропоцентричний характер філософії Відродження. Гуманізм і проблема індивідуальності.
14. Проблема методу у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Р. Декарт).
15. І. Кант – дуалізм світу людського буття: природного і морального.
16. Філософія Г. Гегеля.
17. Філософські погляди Л. Фейєрбаха.
18. Перегляд класичної моделі світорозуміння. Основні риси некласичної філософії.
19. Категоричний імператив І. Канта.
20. Концепція «волі » в некласичній філософії (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше).
21. Ідея несвідомого та психоаналіз у філософії З. Фрейда.
22. Історична доля фрейдизму у ХХ ст. (К. Юнг, Е. Фромм).
23. Проблема існування людини в екзистенціальній філософії.
24. Особливості української філософської парадигми.
25. Філософські ідеї Г. Сковороди.
26. Філософія П. Юркевича.
27. Загальна характеристика матеріалізму та основні його форми.
28. Загальна характеристика ідеалізму та основні його форми.
29. Філософський смисл проблеми буття.
30. Зміст і пізнавальне значення субстанції у філософії.

31. Філософська характеристика часу.
32. Філософська характеристика простору.
33. Гносеологічна проблематика в історії філософської думки.
34. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання.
35. Наука як соціокультурний феномен. Етика науки.
36. Проблема істини у пізнанні.
37. Діалектика і метафізика. Історичні форми діалектики.
38. Філософський підхід до дослідження мислення.
39. Поняття про дух і душу у філософії.
40. Проблема визначення свідомості в історії філософії.
41. Основні підходи до дослідження свідомості.
42. Філософська антропологія. Проблема людського начала.
43. Філософська концепція людини. Подолання бінарної опозиції духу і тіла.
44. Філософія особистості.
45. Основні виміри сутності людини.
46. Рівні психічного життя людини: несвідоме, підсвідоме, надсвідоме.
47. Заборона на особистість. Індивід як ре презент маси.
48. Відчуження людини у сучасному світі.
49. Буттєвість, свобода і творчість як сутнісні характеристики людини.
50. Сутність та структура релігії.
51. Основні релігієзнавчі концепції.
52. Функції релігії та її роль у житті суспільства.
53. Чуттєве і раціональне пізнання.
54. Індукція і дедукція як методи пізнання.
55. Чуттєве і раціональне пізнання.
56. Суспільство у вимірах філософії.
57. Людина і суспільство.
58. Філософські аспекти науково-технічного прогресу.
59. Моделі історичного процесу.
60. Культура і цивілізація.

7. Рекомендована література

Основна

1. Данильян О.Г. Філософія: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2018. 432 с.
2. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти, 3-тє видання, виправлене та доповнене. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 296 с.
3. Петрушенко В.Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії) Навч. посіб. Друге видання, виправлене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 596 с.
4. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник . Ю. М. Вільчинський, Л.

В. СеверинМрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.

5.Філософія науки: підручник. І. С. Добронравова та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2018. 255 с.

Допоміжна

1. Губерський Л. Філософія. К.: Фоліо, 2018. 621 с.

2. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. Одеса, 2019. 304 с.

3.Постсекулярність: богословські та філософські інтенції сучасної релігійності. Чернівці: Черн. нац. ун-т, 2019. 424 с.

4. Релігійна освіта в сучасній Україні: стан, тенденції та виклики // Аксіосфера освіти: історичні тенденції та пріоритети сьогодення: колективна монографія. за ред. член-кореспондента НАПН України В.О. Балуха. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. С. 197-203.

5. Соціальна значущість філософсько-релігієзнавчої та культурологічної освіти в Україні в умовах суспільних та ціннісних змін. Аксіосфера освіти: історичні тенденції та пріоритети сьогодення: колективна монографія. за ред. члена-кореспондента НАПН України В.О. Балуха. Чернівці: Чернівецький національний ун-т імені Юрія Федьковича, 2018. с. 187-196.

6. Феноменологічна філософія. Частина перша: Навчальний посібник. І.Починок. Чернівці: Чернівецький національний ун-т, 2018. 376 с.

7.Філософія освіти і науки : навч. посібн. / І.С. Алексейчук та ін. 2-ге вид. переробл. та доповн. Слов'янськ: Вид-во Б. Маторіна, 2019. 365 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Українського філософського фонду. Режим доступу: <http://www.philosophy.ua>

2. Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди. Режим доступу: <http://www.filosof.com.ua>

3. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.). Режим доступу: <http://www.psylib.kiev.ua>

4. Сайт “Релігієзнавство в Україні” Української асоціації релігієзнавців. Режим доступу: <http://religstudies.org.ua/main.php>

5. Енциклопедії і довідники. Режим доступу: <http://mega.km.ru/>
<http://vesna.sammit.kiev.ua/> <http://www.slovnyk.org/Ink/dic.html>

9. Посилання на дистанційний курс

1) Дистанційний курс «Філософія» <http://212.3.125.77:9090/moodle/>